

EEN TRITS INDISCHE TEEKENINGEN.

DOOR

S. KALFF.

Niet overal is Indië schoon; niet ieder tropisch gewest is gelijk een parel, die met verhoogden glans doet flonkeren den „gordel van smaragd.”

Aan Sumatra's modderige oostkust ligt het landschap Bedagei, onderhoorigheid van het rijk van Siak.

Wanneer men reeds in Valentijns tijd de westkust van het groote eiland een „pestkust” durfde heeten, welke naam zou dan wel voegen aan de slijkwildernissen van het oostelijk gedeelte, waar mijlen ver de lage alluviale vlakke onder de zon der keerkringen ligt te gisten en het bleeke spook der malaria boven den weeken bodem zweeft!

Slechts 5 à 6000 Maleiers wonen in deze moerassige contreien, waar eerst op aanzienlijken afstand van de kust de grond begint te rijzen en eindelijk aanzwelt tot de hoogten van den Boekit Barisan, den niet zeer hoogen bergketen waarvan de aaneengeschakelde ruggen zich flauwelijk aan den horizon afteekenen. Een inlandsch hoofd met den titel van *Orangkaja* placht het gewest te besturen, dat onder de handen van den tragen Maleier slechts weinig voortbrengt: wat rijst en peulvruchten, een zekere hoeveelheid was, gom, rotan en andere boschproducten.

Slechts Europeesche ondernemingsgeest vermocht hier schot in de landbouw-industrie te brengen. Deze onvaste, aangeslibde bodem toch, waar langs de zeekust rhizophoren en pandanus-soorten hun onuitwarbaar vlechtwerk uitspannen, meer landwaarts in onafzienbare alang alang-velden afwisselen met kreupelhout of met dompige strandbosschen, bood een tijdlang aan de tabakscultuur een nieuw operatieveld. Aanzienlijke sommen werden besteed om den bodem te zuiveren van boomgewas en struweelen, het water in slooten af te voeren, kweekbeddingen aan te leggen, de velden te beplanten, droogschuren op te richten en al den omslag van een Europeesch landbouw-etablissement in de tropen. Van de zonen des lands, in de verspreide en spaarzaam bevolkte dessa's wonende, was niet te verwachten dat zij het eerst de spade in den grond zouden steken. De Maleier „erneerde” zich voor zijne geringe behoeften liever met de vischvangst, met de inzameling van boschproducten of met den kleinhandel in lijnwaden, atap, gedroogde visch en dergelijke. Men had om hier den bodem zijne vruchten af te dwingen, in de eerste plaats het nicotiaansche kruid, den werkzamen chineeschen koelie in te voeren, ijverig op den akker, graag bij 't verkeerbord, in fysieke kracht den schralen inboorling overtreffende.